

CPS, DJ

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-2864 din 06/05/2021

La nr. 117 din 20.04.2021

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2021 nr. 256/2020 .

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Ruslan FLOCEA

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>1085</u>		
" <u>11</u> "	<u>05</u>	<u>2021</u>
Ora _____		

Executor: Cecelia Gie *[Signature]*

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO21/7261 din 04.05.2021

la proiectul de lege pentru modificarea Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2021 nr.256/2020

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul, iar autori nemijlociți sunt Deputații în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Anunțul cu privire la inițierea elaborării proiectului de decizie nu se regăsește pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova, ceea ce constituie o abatere de la prevederile legale cu privire la transparența procesului de elaborare a deciziilor, statuate la art.8 lit.a) din Legea nr.239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul la proiectul prenotat al părților interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului.

Deși proiectul a fost elaborat cu abateri de la normele legale cu privire la transparența în procesul decizional, părțile interesate au avut acces la proiect și materialele aferente acestuia.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, *„Scopul de bază al proiectului de inițiativă constă în majorarea salariilor personalului angajat în instituțiile medico-sanitare publice încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală cu 40% de la 01 iulie 2021, comparativ cu salariile de funcție existente până la 01 septembrie 2020. Proiectul presupune modificarea Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2021 nr. 256/2020 întru alocarea resurselor financiare suplimentare pentru majorarea salariilor a tuturor categoriilor de personal angajat în instituțiile medico-sanitare publice încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, inclusiv contabili, economiști și alte categorii de personal administrativ- gospodăresc care anterior au beneficiat de o creștere de 3%”*.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2021 nr. 256/2020. În acest sens, se mărește cuantumul veniturilor cu 200 mii lei și cel al cheltuielilor cu 685 mii lei, generând un deficit de 685 mii lei. Din prevederile proiectului rezultă că propunerea de majorare a veniturilor fondului asigurării obligatorii de asistență medicală se bazează pe mărirea veniturilor din contribuții și prime de asigurare, iar cheltuielile adăugate sunt destinate fondului pentru achitarea serviciilor medicale curente și pentru suplینirea Programului „Sănătate publică și servicii medicale”.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prin proiect se urmărește modificarea cuantumului veniturilor și cheltuielilor fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2021 astfel încât se suplinesc cheltuielile fondului pentru achitarea serviciilor medicale curente și cheltuielile programului „Sănătate publică și servicii medicale”. Din nota informativă, rezultă că modificările propuse vizează interesele personalului angajat în instituțiile medico-sanitare publice încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală în partea ce ține de majorarea salariilor.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de *„nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*

- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Nota informativă nu conține toate informațiile necesare conform art. 30 și anexei nr. 1 din Legea nr. 100/2017, iar datele ce se conțin în notă sunt sumare, redând vag esența și implicațiile proiectului. Totodată, lipsesc careva analize sau concluzii ale analizelor efectuate care au condus anume la propunerile concrete din proiect.

Așadar, este necesar ca nota să fie întocmită conform prevederilor Legii nr. 100/2017 și să fie completată cu argumente și explicații referitoare la soluțiile propuse pentru promovarea intereselor personalului angajat în instituțiile medico-sanitare publice încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Implementarea proiectului presupune majorarea atât a veniturilor, cât și a cheltuielilor fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, iar în rezultat se mărește și deficitul acestor fonduri de la 200 mii lei la 685 mii lei.

În acest sens, în nota informativă se relevă următoarele: „Cheltuielile necesare aferente majorărilor salariilor de funcții propuse în proiect de la 01 iulie 2021 (pentru 5 luni) se estimează pentru anul 2021 la circa 685,0 mln. lei, de care vor beneficia circa 45 mii de funcții ocupate. Sub aspect financiar, cheltuielile necesare pentru punerea în aplicare a proiectului în cauză, începînd cu 01 iulie 2021, vor fi acoperite din contul soldurilor cumulative înregistrate la sfîrșitul anului 2020 care au constituit 686,8 mln. lei (scrisoarea CNAM nr. 01-09/969 din 19.04.2021) și a acumulărilor mai mari înregistrate la partea de venituri a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pentru trim.I. Compania Națională de Asigurări în Medicină a acumulat, în primele trei luni ale anului 2021, în fondurile de asigurare obligatorie de asistență medicală venituri proprii (fără transferuri de la bugetul de stat) de peste 1,3 miliarde de lei. Acumulările respective au fost în creștere cu 89 de milioane de lei sau cu 7% față de perioada similară a anului 2020”.

Deși se estimează anumite evoluții ale fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, nu este cunoscut dacă proiectul coincide cu viziunea Guvernului în domeniul respectiv, or, nota nu face referință dacă promovarea proiectului este corelată cu politicile statului în domeniul bugetar-fiscal.

În acest sens, potrivit art. 131 alin. (4) din Constituție „Orice propunere legislativă sau amendament care atrage majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sunt acceptate de Guvern”. În același timp, prin prisma art. 16 alin. (1¹) și (1²) din Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2021 nr. 256/2020, fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală fac parte integrantă din bugetul public național și se elaborează, se aprobă, se administrează în conformitate cu principiile, regulile și procedurile prevăzute de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu reglementează activitatea agenților publici și nici a entităților publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Prin proiect se propune modificarea Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2021 nr. 256/2020. În acest sens, se mărește cuantumul veniturilor cu 200 mii lei și cel al cheltuielilor cu 685 mii lei, generând un deficit de 685 mii lei. Din prevederile proiectului rezultă că propunerea de majorare a veniturilor fondului asigurării obligatorii de asistență medicală se bazează pe mărirea veniturilor din contribuții și prime de asigurare, iar cheltuielile adăugate sunt destinate fondului pentru achitarea serviciilor medicale curente și pentru suplinirea programului „Sănătate publică și servicii medicale”.

Nota informativă are un conținut sumar și nu conține toate informațiile necesare conform art. 30 și anexei nr. 1 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Totodată, nota nu face referință dacă promovarea proiectului este corelată cu politicile statului în domeniul bugetar-fiscal, în condițiile în care acceptul Guvernului este obligatoriu pentru adoptarea proiectului.

În concluzie, deși proiectul în redacția parvenită la efectuarea expertizei anticorupție nu conține factori de risc care să genereze riscuri de corupție, totuși pentru promovarea argumentată a proiectului se recomandă completarea notei informative prin prisma analizei expuse în Raportul de expertiză anticorupție.

04.05.2021

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Ilie Creciun , Inspector principal

